

Schriftelijk overleg Drugsbeleid

Inbreng VVGNG – vereniging van verslavingsartsen KNMG

Geachte leden van de commissies Justitie en Veiligheid en Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Op 18 april 2024 overlegt u met de ministers Yesilgöz en Dijkstra van J&V resp. VWS, over het Nederlandse drugsbeleid. Als Vereniging voor Verslavingsgeneeskunde Nederland (VVGNG) vragen wij uw aandacht voor een aantal zaken.

In februari hebben de ministeries van J&V en VWS gezamenlijk het [eerste Nationaal Drugscongres](#) georganiseerd. Een hoopvolle eerste stap om beleidsbepalers, medewerkers en cliënten rondom mensen met een drugsprobleem beter te laten samenwerken. Op dit congres bleek duidelijk dat er veel onderling begrip en leergierigheid is. Zowel om in de reclassering de zorgplicht beter in te vullen, als het vanuit de verslavingszorg bijdragen aan de veiligheid van de omgeving van mensen met een verslavingsprobleem.

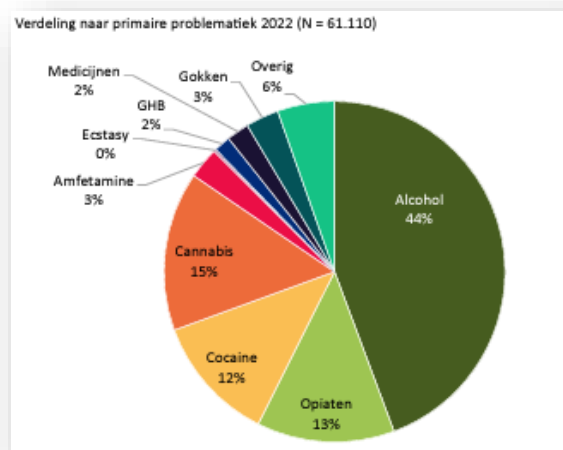
Drugsgebruik terugdringen via verslavingsgeneeskunde

Drugs leiden niet alleen tot overlast en criminaliteit, maar ook tot verslaving: een behandelbare ziekte (DSM-5). Het behandelen van deze ziekte dringt het drugsgebruik in Nederland terug. *Preventie door te investeren in verslavingszorg*. Het enige medisch gespecialiseerde vakgebied in de verslavingszorg – die van de verslavingsarts KNMG – staat echter onder druk. Door vergrijzing van de beroepsgroep, te weinig aandacht voor verslaving in de geneeskunde(opleiding) en de door de minister van VWS vooralsnog gemiste kans om de opleiding tot verslavingsarts te moderniseren met een extra opleidingsjaar, zijn er slechts 200 verslavingsartsen KNMG werkzaam in Nederland. Door slimme beleidskeuzes kan het tij gekeerd worden.

Gevaarlijkste drug: alcohol

Zowel voor de volksgezondheid als voor de veiligheid in Nederland is alcohol van alle verslavende middelen het grootste probleem. De laatste cijfers van het [LADIS](#) (cijfers verslavingszorg, zie afbeelding) spreken boekdelen. Om de veiligheid in Nederland te waarborgen, moet beleid worden gevoerd over alle vormen van verslavende middelen.

Health in All Policies – overdracht van detentie naar zorg

Als iemand met een verslavingsprobleem terug de maatschappij in gaat na een detentie, is deze persoon op zijn kwetsbaarst. Op dat moment is de stap naar criminaliteit of bijvoorbeeld overdosering het grootst. Het is dan ook van groot belang dat iemand direct in beeld is bij de verslavingszorg, iets wat op dit moment veelal niet soepel verloopt. Om dit te stroomlijnen moeten de ministeries van J&V en VWS samenwerken: de PI's en verslavingszorginstellingen moeten elkaar kennen, maar vooral in hun systemen krijgen dat ze elkaar informeren. Dat doen we in het klein reeds via bilaterale contacten, maar sturing vanuit de ministeries is daarbij hard nodig.

Consult-optie verslavingsartsen in TBS-klinieken en PI's

Tenslotte: vorig jaar nam de tweede kamer unaniem [deze motie](#) aan van PvdA/GL kamerlid Mohandis, om drempels voor de huisarts weg te nemen om een verslavingsarts KNMG te kunnen consulteren. Hetzelfde bepleit de VVGNG voor TBS-klinieken en penitentiaire inrichtingen. Uit overleg met de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) weten wij dat die behoefte wederzijds is.

Door de – internationaal hoog aangeschreven – verslavingsgeneeskunde in Nederland een boost te geven en samenwerking tussen de veiligheids- en gezondheidsdomeinen te versterken, kunnen de ministeries van J&V en VWS grote stappen zetten naar een veiliger en gezonder Nederland.

Suggesties voor vragen aan bewindspersonen

- Op welke wijze wordt in 2024 door de minister van J&V ingezet op verslavingszorg als preventieve maatregel tegen drugscriminaliteit en overlast, bijvoorbeeld door de inzet van het voor preventie gereserveerde deel van de [ondermijningsgelden](#)?
- Wanneer gaat de minister van VWS reageren op het verzoek van de VVGNG en SBOH om de opleiding tot verslavingsarts te moderniseren met een extra (derde) jaar? (1ste verzoek mei 2021 Minister Van Ark, 2^e verzoek maart 2023 Minister Kuipers)
- Welke maatregelen gaan de ministers gezamenlijk nemen in relatie tot alcohol, gokken en andere verslavende middelen en gedragingen, ter bevordering van de veiligheid en volksgezondheid in Nederland?
- Zijn de beide ministers van plan om de hulp van verslavingsartsen in te roepen in de PI's en TBS-klinieken? Zo ja, hoe gaan zij dit bewerkstelligen?

Wij zijn gaarne beschikbaar voor een toelichting of overleg.

Met vriendelijke groet,

Dr. Wilco Sliedrecht
Voorzitter VVGNG
Verslavingsarts KNMG

Bijlage: factsheet VVGNG verslavingsarts KNMG

De Verslavingsarts KNMG

Cijfers en historie

Geregistreerde Verslavingsartsen KNMG in Nederland	202
Aios-verslavingsgeneeskunde (NOVA, eerstelijns geneeskunde Radboudumc, 2 studie jaren)	34
Verslavingszorg-instellingen Nederland	~75
Patiënten in verslavingszorg	ca. 61.100 ¹
Vereniging opgericht door drie artsen	anno 1985
Start opleiding tot verslavingsarts, ondergebracht bij sociale wetenschappen Radboudumc	anno 2007
Opleiding ondergebracht bij eerstelijns geneeskunde Radboudumc	anno 2019

Wat doet de Verslavingsarts KNMG

De Verslavingsarts KNMG is een breed opgeleide arts in de preventieve, eerste- en tweedelijnszorg. Hij is als hoofd- of regiebehandelaar eindverantwoordelijk voor het gehele diagnostische en behandelproces van patiënten met een verslaving, in al haar verschijningsvormen: misbruik en verslaving van middelen, waaronder alcohol en tabak, illegale middelen en geneesmiddelen en gedragsverslavingen zoals pathologisch gokken, eetverslaving, koop-, seks-, en spelverslaving en internetgebruik zonder controle.

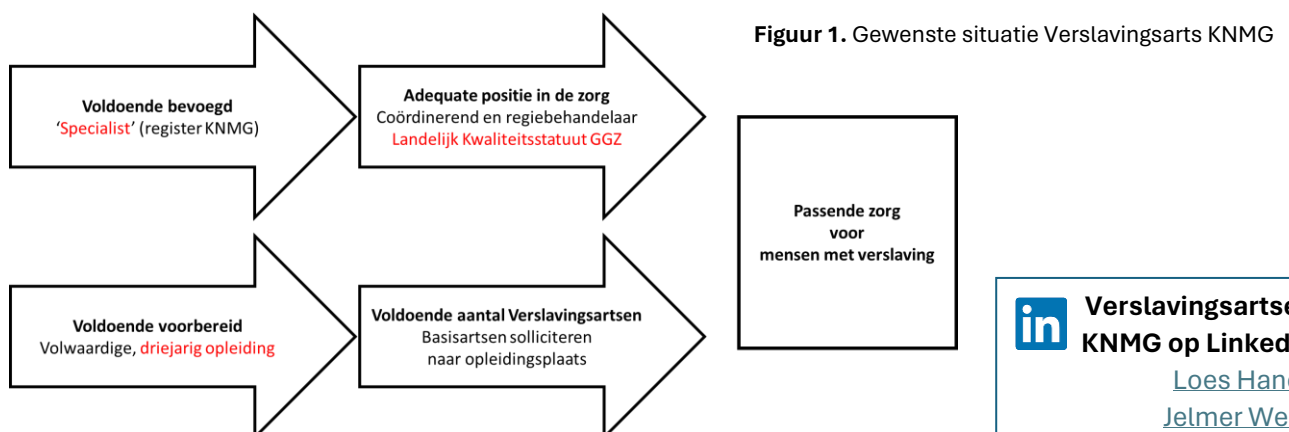
Zowel de oorzaken, gevolgen als in standhoudende factoren van een verslaving liggen op somatisch, psychologisch/psychiatrische en/of sociaal vlak. De Verslavingsarts KNMG is in al deze aspecten breed opgeleid en daarom is deze professional bij uitstek geschikt om de regie te voeren over de behandeling en diagnostiek van de complexe problematiek van verslavingen.

De Verslavingsarts KNMG werkt vaak in een multidisciplinair team met onder meer verpleegkundigen, maatschappelijk werkers, psychologen en psychiaters. Verder is de Verslavingsarts KNMG actief betrokken bij beleidsontwikkeling, wetenschappelijk onderzoek en richtlijnontwikkeling. Kenmerkend voor de verslavingsgeneeskunde is dat zij uitgaat van een bio-psycho-sociaal model. Dat wil zeggen dat er drie typen factoren zijn die, veelal in combinatie, tot de stoornis kunnen leiden en die in beginsel ook bij een behandeling worden betrokken: fysieke, psychische en sociale.

Actualiteit

De populatie Verslavingsartsen KNMG in Nederland is zeer vergrijsd. De instroom in de opleiding blijft achter bij het benodigde aantal opleidingsplaatsen² en collega's verlaten het vak, omdat zij bijvoorbeeld als psychiater wél in alle gevallen passende zorg mogen leveren, en mede daardoor ook meer als noodzakelijke arts erkend worden. De VVGNG, de NOVA (opleiding) en hun partners werken hard om het tij te keren. Twee oplossingen waar de VVGNG zich voor inzet:

1. Positie in het zorgveld verbeteren door opname in specialistenregister KNMG (nu nog profielarts)³
2. Moderniseren opleiding: van twee- naar driejarige opleiding incl. stages bij andere specialismes

¹ Kerncijfers LADIS 2017-2022

² Capaciteitsplan 2020-2024 Verslavingsartsen ([link](#))

³ Registers KNMG ([link](#))